

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 55 0 Rs 007998 25 Rev 2
Sarajevo, 05.06.2025. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Fatime Imamović, kao predsjednice vijeća, Adnana Baručije i Suada Kurtović, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja N.K. iz S., ul. M ..., koga zastupa punomoćnik Husein Huzejrović, advokat iz Bihaća, protiv tuženog Hercegovačko-neretvanski kanton, koga zastupa zakonski zastupnik Kantonalno javno pravobranilaštvo Mostar, radi isplate, v.s. 20.359,90 KM, odlučujući o reviziji tuženog, izjavljenoj protiv presude Kantonalnog suda u Mostaru broj 55 0 Rs 007998 25 Rsž 2 od 04.04.2025. godine, u sjednici vijeća održanoj 05.06.2025. godine, donio je:

P R E S U D U

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tuženog za naknadu troškova nastalih u povodu revizije.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Čitluku broj 55 0 Rs 007998 24 Rs 2 od 10.12.2024. godine odlučeno je:

„Obvezuje se tuženik da tužitelju, na ime troškova smještaja u Mostaru i štete za razdoblje od 1.5.2021. do 30.09.2022. isplati iznos od 6.800,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počevši od 1.12.2022. do isplate, sve u roku od 15 dana, pod prijetnjom prinudne ovrhe.

Obvezuje se tuženik da tužitelju na ime naknade za odvojeni život od obitelji i štete za razdoblje od 1.5.2021. godine do 30.09.2022. godine isplati iznos od 13.559,90 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 1.12.2022. godine do isplate, sve u roku od 15 dana, pod prijetnjom prinudne ovrhe.

Dužan je tužitelj naknaditi tuženiku parnične troškove u iznosu od 1.124,61 KM u roku od 15 dana i pod prijetnjom ovrhe.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Mostaru broj 55 0 Rs 007998 25 Rsž 2 od 04.04.2025. godine odlučeno je:

„Žalba tužitelja djelimično se uvažava, pobijana presuda preinačava u dijelu kojom je odlučeno o troškovima parničnog postupka, na način da svaka strana snosi svoje troškove postupka, dok se u ostalom dijelu žalba tužitelja i žalba tuženog u cjelosti odbija i prvostepena presuda potvrđuje.“

Protiv drugostepene presude, reviziju je blagovremeno izjavio tuženi zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se revizija usvoji, drugostepena presuda preinači i odbije u cijelosti tužbeni zahtjev ili ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

Na reviziju nije odgovoreno.

U konkretnom slučaju dopuštena je revizija budući da je u sporovima pokrenutim prema odredbama Zakona o zabrani diskriminacije („Službeni glasnik BiH“, broj 59/09 i 66/16, dalje: ZZD) revizija uvijek dopuštena.

Ispitujući pobijanu presudu u granicama razloga navedenih u reviziji i po službenoj dužnosti u smislu odredbe člana 241. stav 1. Zakona o parničnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15, dalje ZPP), ovaj sud je odlučio:

Revizija nije osnovana.

Revizijski sud ispituje pobijanu presudu samo u onom dijelu u kojem se ona pobija revizijom, u granicama razloga navedenih u revizijama, pazeći po službenoj dužnosti na primjenu materijalnog prava (čl. 241. st. 1. ZPP).

Nasuprot revizijskim navodima tuženi u postupku je Hercegovačko-neretvanski kanton koji je stranka i kao takav je naveden u pobijanoj odluci od početka postupka, a to što nije navedena Vlada i ministarstvo nije od značaja za označavanje stranke jer je to samo daljnje označavanje stranke.

Suprotno revizijskim navodima tuženog prihvatanjem sudske ocjene dokaza izvedenom od strane prvostepenog suda, u postupku pred drugostepenim sudom nije učinjena povreda odredaba parničnog postupka iz člana 209. stav 1. u vezi sa članom 8. ZPP. Naime, sudsku ocjenu dokaza izveo je prvostepeni sud i to upravo na način propisan odredbom člana 8. ZPP tako da je izvedene dokaze ocijenio po slobodnom uvjerenju ali na temelju savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza zasebno i svih dokaza zajedno, a i na temelju rezultata cjelokupnog postupka. To uvjerenje opravdao je uvjerljivim i logičnim razlozima pa u postupku pred drugostepenim sudom prihvatanjem takve ocjene dokaza nije ostvarena povreda odredaba parničnog postupka iz člana 209. stav 1. u vezi sa članom 8. ZPP.

Drugostepeni sud je u žalbenom postupku postupio u skladu s odredbom člana 231. ZPP i u obrazloženju presude ocijenio sve žalbene navode koji su od odlučnog značaja za donošenje odluke u ovom sporu.

Pravo na obrazloženu sudsku odluku predstavlja jedan od segmenata prava na pravično suđenje iz člana 6. stav 1. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda („Službeni glasnik BiH“, broj 6/99). U konkretnom slučaju odluka drugostepenog suda zasnovana je na provedenim dokazima i utvrđenim činjenicama i dati su jasni razlozi tako da je presudu moguće ispitati, pa je neprihvatljiv revizijski prigovor tuženog da je obrazloženje drugostepene presude nejasno, proizvoljno i neobrazloženo, tako da pobijana presuda nije zahvaćena povredom odredaba parničnog postupka iz člana 209. u vezi sa članom 191. stav 4. ZPP i članom 6. stav 1. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Nije osnovan ni prigovor pogrešne primijene materijalnog prava.

Predmet spora u revizijskoj fazi postupka je zahtjev tužitelja da mu tuženi na ime naknada za odvojeni život od porodice i smještaj u mjestu rada za period od 01.05.2021. do 30.09.2022. godine isplati iznos od 20.359,90 KM iz osnova diskriminacije.

Odlučujući o predmetnom tužbenom zahtjevu nižestepeni sudovi su utvrdili da je tužitelj imenovan odlukom VSTV BiH od 15.04.2021.godine za sudiju Općinskog suda u Mostaru, da je stupio na dužnost sudije i zasnovao radni odnos kao sudija Općinskog suda u Mostaru sa danom 01.05.2021.godine. Tužitelj i njegova porodica imaju prebivalište u Sarajevu. Predsjednik Općinskog suda u Mostaru donio je rješenje broj 058-0-Su-2215/21 od 15.10.2021.godine kojim je odlučio o zahtjevu tužitelja za isplatu naknade za odvojeni život i smještaj u Mostaru, te da je donio rješenje broj Su-2215-1/21 od 22.10.2021.godine kojim je odbijen zahtjev tužitelja za isplatu naknada za odvojeni život i smještaj i rješenje broj 058-0-Su-2215-2/21 od 12.11.2021.godine kojim je odbijena žalba tužitelja na navedeno rješenje. Tužitelj je zakupio stan u Mostaru na adresi B. broj ..., na neodređeno vrijeme uz mjesečnu zakupninu u iznosu od 450,00 KM. Tužitelju za utuženi period nije isplaćena naknada za odvojeni život od porodice i naknada za smještaj u Mostaru.

Na temelju tako utvrđenih odlučnih činjenica nižestepeni sudovi prihvataju zahtjev za isplatu naknada za odvojeni život od porodice i smještaj u mjestu rada pri čemu sudovi zaključuju da je Ustavni sud BiH u svojoj odluci broj AP – 2985/19 od 08.07.2021.godine zaključio da je potrebno da se nosiocima pravosudnih funkcija osiguraju predmetne naknade kako bi se zadovoljio princip odgovarajuće teritorijalne i nacionalne zastupljenosti imajući u vidu društveno političko uređenje BiH. Pri tome nižestepeni sudovi utvrđuju visinu predmetnih naknada u iznosu od 20.359,90 KM shodno odredbi člana 20. Uredbe o naknadama i drugim materijalnim pravima koje nemaju karakter plaće („Službene novine HNK“, broj 4/19, 8/19 i 9/21).

Pravilno su nižestepeni sudovi prihvatili zahtjev tužitelja obavezavši tuženog na isplatu naknada za odvojeni život od porodice i smještaj u mjestu rada.

Sporno je u ovoj fazi postupka, a polazeći od razloga revizije tuženog, pripada li tužitelju pravo na predmetne naknade za period do donošenja Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o plaćama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 61/22) kada su regulirane ove naknade.

Neosnovano tuženi smatra da tužitelju ne pripada pravo na predmetne naknade za period prije donošenja izmjena i dopuna Zakona o plaćama, obzirom da pritom gubi iz vida rečenu odluku Ustavni sud BiH o dopustivosti i meritumu broj AP – 2985/19 od 08.07.2021. godine, kojom je utvrđeno da postoji kršenje prava iz člana I/2. Ustava BiH i člana II/4. Ustava BiH, odnosno člana 14. Evropske konvencije, člana 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju, kao i člana 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima kada je Kantonalni sud osporenu presudu zasnovao na Zakonu o plaćama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine koji primjenom prakse Ustavnog suda iz predmeta br. U-7/21 i U-29/13, zbog toga što ne sadrži odredbe koje propisuju naknadu na ime odvojenog života i troškova smještaja. Dakle, u tom predmetu Ustavni sud BiH smatra da je osporena presuda zasnovana na Zakonu o plaćama koji, zbog toga što ne sadrži odredbe koje reguliraju naknadu na ime odvojenog života i troškova smještaja, nije u skladu sa Ustavom BiH i Evropskom konvencijom na koji način su povrijeđena apelantova prava. Zbog navedenih razloga, te radi efikasne zaštite apelantovog prava na pravično suđenje, neophodno je ukinuti osporenu odluku u relevantnom dijelu, te naložiti Kantonalnom sudu da donese novu odluku koja će biti u skladu sa apelantovim ustavnim pravima. Dok Parlament Federacije Bosne i Hercegovine ne dopuni Zakon o plaćama u relevantnom dijelu i ne propiše naknadu na ime odvojenog života i troškova smještaja u toku rada, Kantonalni sud je dužan da primijeni u

svakom konkretnom slučaju relevantne odredbe Uredbe o naknadama koje nemaju karakter plaće Vlade FBiH kojom je to pravo propisano za državne službenike.

Ustavom BiH je propisano da su odluke Ustavnog suda BiH konačne i obavezujuće. Samo je ovo odredba Ustava BiH koja reguliše pitanje dejstva odluka Ustavnog suda. Pitanje dejstva odluka regulirano je Pravilima Ustavnog suda Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 94/14, 47/23 i 41/24) i to članom 72. stav 1. koji propisuje da su odluke Ustavnog suda konačne i obavezujuće i svako fizičko i pravno lice je dužno da ih poštuje, dok je stavom drugim propisano svi organi vlasti su dužni, u okviru svojih nadležnosti utvrđenih Ustavom i zakonom, provoditi odluke Ustavnog suda.

U pogledu zaključaka i pravnih shvaćanja navedenih u Odluci broj U - 1/11 koji obavezuju Ustavni sud u konkretnom slučaju Ustavni sud ukazuje da je u svojoj praksi utvrdio da se „obaveznost i izvršnost odluka Ustavnog suda ne odnose samo na izreku te odluke, već i na pravno shvaćanje i pravne ocjene o tome koje je ustavno pravo povrijeđeno i na koji način” (vidi rješenja Ustavnog suda br. AP 289/03 i AP 854/04 od 1. juna 2006. godine, tačka 8. i, mutatis mutandis, odluke o dopustivosti i meritumu br. AP 2578/15 od 12. januara 2016. godine, tačka 84. i AP 699/15 od 9. jula 2015. godine, tačka 61). Iako je navedena praksa zasnovana na članu 62. stav (4) Pravila Ustavnog suda koji se odnosi na djelovanje odluka o apelaciji, Ustavni sud smatra da se ista praksa odnosi i na odluke koje su donesene na osnovu člana VI/3.a) i c) Ustava Bosne i Hercegovine (Ustavni sud, Rješenje broj U - 3/13 od 30. septembra 2016. godine, tačka 11).

Imajući u vidu navedeno, a kako su odluke Ustavnog suda BiH konačne i obavezujuće, u situaciji kada Zakon o plaćama, nije u spornom periodu regulirao predmetne naknade, a što nije bilo u skladu s Ustavom BiH i Evropskom konvencijom, i po ocjeni ovog suda tužitelju iste pripadaju kao i izabranim dužnosnicima, državnim službenicima, namještenicima i drugim zaposlenim u zakonodavnoj i izvršenoj vlasti na nivou HNK i to po osnovu prava iz radnog odnosa.

Ostali revizijski prigovori nisu od odlučnog značaja sa aspekta predmeta spora (čl. 231. u vezi sa čl. 253. ZPP).

Zbog toga valjalo je reviziju tuženog, na temelju odredbe člana 248. ZPP odbiti.

U skladu sa odredbom člana 397. stav 1. u vezi sa članom 386. stav 1. ZPP odbijen je zahtjev tuženog za naknadu troškova sastava revizije jer isti nije postigao uspjeh u revizijskom postupku.

Predsjednica vijeća
Fatima Imamović, s.r.